

Riistantutkimuksen tiedote 208:1-5. Helsinki 1.8.2006

Suurpetojen lukumäärä ja lisääntyminen vuonna 2005

Ilpo Kojola, Elisa Määttä ja Harri Hiltunen

Suomessa eleli vuoden 2005 lopussa arviolta 810–860 karhua, 205–215 sutta, 145–150 ahmaa ja 1100 – 1200 ilvestä. Kaikkien neljän lajin lukumäärät arvioitiin hieman suuremmiksi kuin vuonna 2004. Karhukanta keskittyi Pohjois-Karjalaan, jossa oli noin 25 % koko maan karhukannasta. Karhukannassa oli vuonna 2005 arviolta 165–175, susikannassa 70–80, ahmakannassa 40–45, ja ilveskannassa 280–300 pentua. Susien esiintyminen painottui Pohjois-Karjalaan ja Kainuuseen, joiden alueella oli lähes 60 % Suomen susikannasta. Susipentueita arvioitiin syntyneen 20, joista itäisen Suomen kannanhoitoalueella kymmenen, Sisä-Suomessa viisi ja läntisen Suomen kannanhoitoalueella neljä. Itäisen Suomen kannanhoitoalueella tavattiin 6–7 pentuetta, joiden arvioitiin syntyneen Venäjän puolella. Ilves on edelleen jatkanut runsastumistaan. Ahmakanta on runsastunut erityisesti pohjoisen poronhoitoalueen itäosassa. Läntisen Suomen alueella tavattiin kaksi ahmapentuetta.

Erikoistutkija Ilpo Kojola, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Tutkijantie 2 E, 90570 Oulu, puh. 0205 751411, tutkimussihteeri Elisa Määttä ja Harri Hiltunen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Ohtaajantie 19, 93400 Taivalkoski.

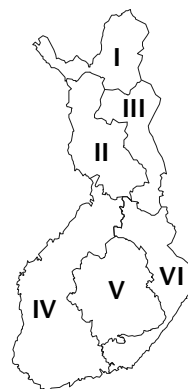
Arviot suurpetojen lukumääristä pohjautuvat useampaan eri aineistoon, joista tärkein on suurpetoyhdyshenkilöiden kirjaamat havainnot. Havaintoja kirjattiin yhteensä 23244. Määrä on suurempi kuin kertaakaan nykymuotoisen tiedonkeruujärjestelmän aikana. Kymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna havaintomäärä on yli kaksinkertaistunut. Nousu johtuu ensisijaisesti karhu- ja ilveshavaintojen lukumäärän kasvusta. Täydentävää aineistoa saatiin hirvihavaintokorttien petohavainnoista sekä ahmojen ja ilvesten esiintymisen ydinalueilla tehdyistä reittilaskennoista Lapin riistanhoitopiirissä. Mainituista laskennoista vastasi Metsähallitus. Tärkeää lisäaineistoa susikannasta saatiin Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa radio- ja satelliittilähettimien avulla.

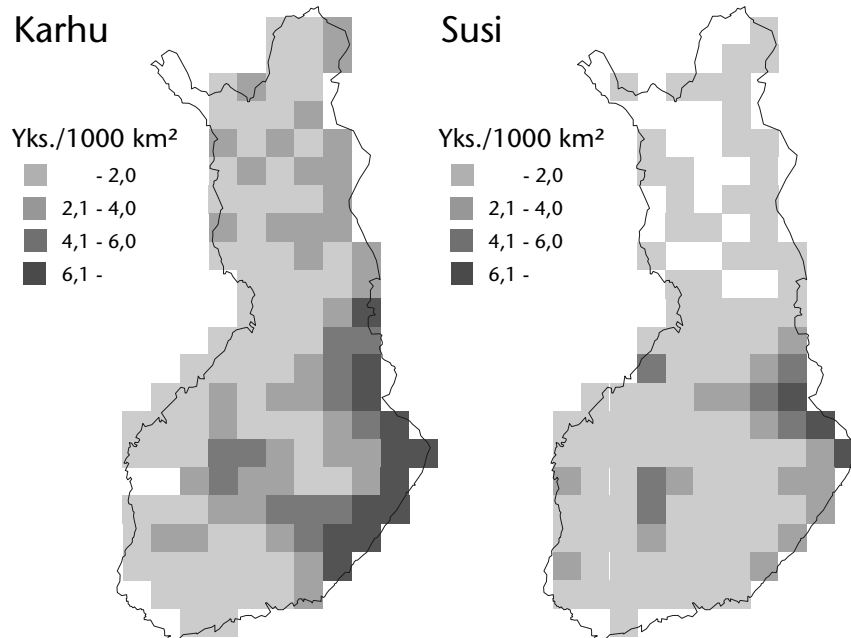
Vakaa tai voimistuva karhukanta

Havaintomäärien kehityksen valossa karhukanta on vakaa tai voimistuva. Vähimmäiskannan arvioitiin olleen vuoden 2005 lopussa 810–860 karhua (taulukko 1). Kesällä karhuja on noin 1000 yksilöä. Karhusta ilmoitettujen havaintojen määrä oli 22 % suurempi kuin vuonna 2004. Havaintomäärä kasvoi erityisesti Pohjois-Karjalassa, josta viime vuosina havainnoinnin ulkopuolelle jääneitä alueita nyt saatiin havainnoinnin piiriin. Kymissä, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa havaintoja tehtiin jonkun verran enemmän kuin vuotta aiemmin.

Taulukko 1. Suurpetojen vähimmäislukumäärä kannanhoitoalueittain vuoden 2005 lopussa.

<i>Alue</i>	<i>Karhu</i>	<i>Susi</i>	<i>Ahma</i>	<i>Ilves</i>
<i>Pohjoinen poronhoitoalue (I)</i>	50	2	60	10
<i>Läntinen poronhoitoalue (II)</i>	60	2	5	20
<i>Itäinen poronhoitoalue (III)</i>	70	8	10	20
<i>Läntinen Suomi (IV)</i>	70	28	20	350
<i>Sisä-Suomi (V)</i>	200	35	10	380
<i>Itäinen Suomi (VI)</i>	360	130	45	320
<i>Yhteensä</i>	810	205	150	1100

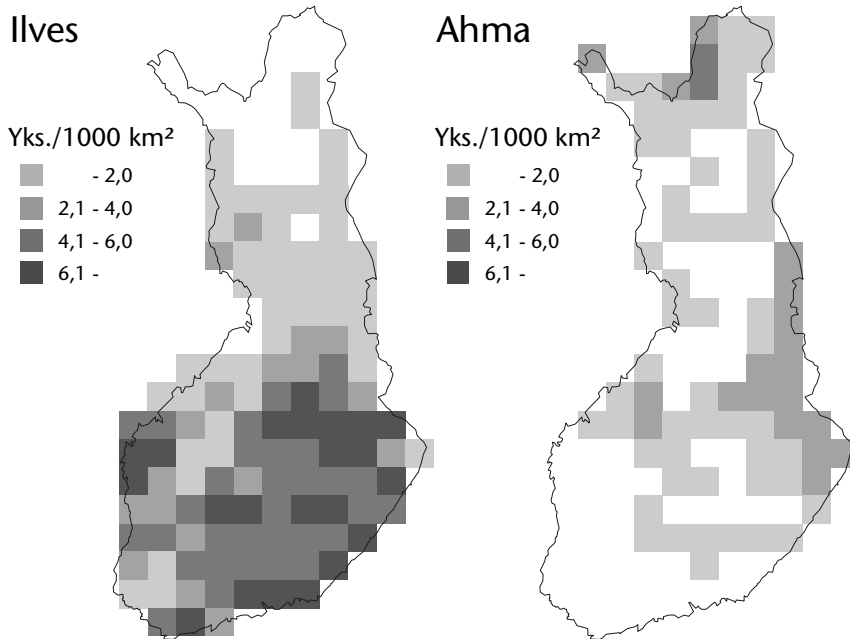
Kuva 1. Karhun ja suden esiintymistiheys (yksilöä/1000 km²) 50x50 km:n yhtenäiskoordinaattiruuduittain vuoden 2005 lopussa.

Vuonna 2005 arvioitiin Suomessa havaitun 95–100 karhupentuetta ja näissä noin 170 pentua. Arvioitu erillisten pentueiden määrä oli riistanhoitopiireittäin seuraava: Etelä-Savo 11, Kainuu 15, Keski-Suomi 8, Kymi 9, Lappi 8, Oulu 4, Pohjanmaa 4, Pohjois-Häme 1, Pohjois-Karjala 29, Pohjois-Savo 5, Satakunta 2.

Itäisen Suomen kannanhoitoalueella esiintyi Suomen karhukannasta 44 %, Sisä-Suomessa 25 % ja läntisessä Suomessa 9 %. Poronhoitoalueen osuus oli arviolta 22 %.

Sudet runsastuivat

Susikanta oli runsaampi kuin vuonna 2004. Susien lukumääräksi vuoden 2005 lopulla arvioitiin 205–215 yksilöä. Kanta keskittyi voimakkaasti Kainuun ja Pohjois-Karjalan riistanhoitopiireihin, joiden alueella eleli lähes 60 % Suomen susikannasta (kuva 1). Sisä-Suomen kannanhoitoalueen osuus oli 17, läntisen Suomen 13 ja poronhoitoalueen 6 %.

Kuva 2. Ilveksen ja ahman esiintymistiheys (yksilöä/1000 km²) 50x50 km:n yhtenäiskoordinaattiruuduittain vuoden 2005 lopussa.

Pentueita syntyi arviolta 20, neljä enemmän kuin vuonna 2004. Kainuussa syntyi viisi ja Pohjois-Karjalassa kuusi pentuetta. Itärajan tuntumassa Pohjois-Karjalassa havaittiin näiden lisäksi 4–5 muuta pentuetta, jotka olivat luultavasti syntyneet Venäjän puolella. Kymen riistanhoitopiirin alueella liikkukeli kaksi Venäjän puolella syntyynyttä pentuetta. Sisä-Suomen kannanhoitoalueella arvioitiin syntyneen viisi pentuetta, joista kolme Pohjois-Savossa. Läntisen Suomen kannanhoitoalueella arvioitiin syntyneen neljä pentuetta. Susikannassa oli vuoden 2005 lopulla noin 70–80 pentua.

Susikanta on voimistunut yli kaksikertaiseksi verrattuna vuoteen 1999, jolloin vähimmäiskannaksi arvioitiin 95 yksilöä. Läntisen Suomen alueella alkoivat pesinnät yli sadan vuoden tauon jälkeen uudelleen vuonna 2002. Vuosina 2002–2005 tällä kannanhoitoalueella tapahtui yhteensä kuusi pesintää.

Susista ilmoitettiin 4780 havaintoa, 11 % enemmän kuin vuonna 2004. Valtaosa susihavainnoista (67 %) koskee yksinään liikkuvia susia. Tämä johtuu siitä, että uusille seuduille synnyinalueeltaan vaeltavat nuoret sudet tu-

levat muita susia helpommin havaituiksi.

Ahmoja aiempaa enemmän

Suomessa arvioitiin olleen vuoden 2005 lopussa 145–150 ahmaa. Ahmasta tehtiin 1024 havaintoa, 16 % enemmän kuin vuonna 2004. Ahmakanta on voimistunut pohjoisella poronhoitoalueella (kuva 2). Siellä runsastuminen on painottunut erityisesti Inarin alueelle. Läntisen Suomen kannanhoitoalueella tavattiin kaksi ahmapentuetta.

Myös ilveskanta voimistui edelleen

Ilveskannan runsaudeksi vuoden 2005 lopulla arvioitiin 1100–1200 yksilöä. Kanta on runsastunut selvästi viime vuosina. Vuonna 2005 se oli noin 40 % runsaampi kuin vuonna 1996. Ilveskantaan arvioitiin syntyneen 185 pentuetta. Loppuvuoden kannassa oli arviolta 280–300 pentua.

Vuonna 2005 syntyneitä pentueita arvioitiin olleen eri riistanhoitopiireissä seuraavasti: Etelä-Häme 10, Etelä-Savo 18, Keski-Suomi 12, Kainuu 10, Kymi 17, Lappi 2, Oulu 1, Pohjanmaa 9, Pohjois-Häme 9, Pohjois-Karjala 27, Pohjois-Savo 35, Ruotsinkielinen Pohjanmaa 12, Satakunta 7, Uusimaa 17, Varsinais-Suomi 2.

Ilveksestä tehtiin 11809 havaintoa, 24 % enemmän kuin vuonna 2004.